

Forsteinet lys

Hanne Grieg Hermansen
«Taphonomic Black»
Tag Team Studio, Bergen

«Taphonomy» er studiet av hvordan døde organismer, mennesker og dyr blir til fossiler, om de da blir det. Grieg Hermansen arbeider med tegning i sort-hvitt, basert på fotografier. Tittelen kan dermed forstås som prosessen hvor fargen sort blir fossil eller bevart for ettertiden, men også som at tegningene er selve forsteiningen av det «døde» fotografiet. Resultatet er tilsynelatende fotografisk virkelighetstro tegninger, med en tydelig dissonant undertone. Tegningene gir motivene et etterliv utover det fotografiske, hvor de får være noe vesensforskjellig annet, slik fossilet skiller seg fra den levende organismen det er dannet av.

I *Uten tittel (Skogbunn)* dominerer lyset over mørket. Bladverket i en skogbunn er tegnet ved å markere de lyse partiene. Innimellom skimtes hvite felt, som om noe holdes skjult. Det hvite oppleves dermed mer truende enn mørket, det er det sorte, blyantstreken som skal bevares.

Koblingen mellom mystikk og teknikk, som ifølge utstillingsteksten er et kjennetegn ved hennes kunstnerskap, blir tydelig i *Orbs*. Motivet er et fotografi av et landskap med lyssirkler av den typen som ofte (uønsket) oppstår på fotografier tatt med blits. I alternative miljøer settes slike sirkler i forbindelse med tilstedeværelse av ånder og engler. Også her er det lyset som trenger seg inn og bryter ned mørket. Det er lyset som bevares. Denne er sammenstilt med et udefinerbart og noe urovekkende nærbilde, *Uten tittel (Zoom)*, hvor det ufokuserte motivet synes fuktig og forvitret. Lenger nede på samme vegg sees en lufteventil hvor det tilsynelatende har rent blekk som har samlet seg i en liten dam på gulvet, og den tørkede væsken har blitt en tegning.

Uten tittel (Fot) balanserer mellom å oppfattes som det velkjente ved en fot som dypper tærne i vannet, og en forutanelse om at foten ikke tilhører en levende kropp. Betegnelsen å dyppe tærne i vannet henspiller på hvordan vi tester ut noe som vi er usikre på hvordan vil fungere. Væsken på bildet er sort og blank som olje, og inviterer til en politisk lesning. Vet vi egentlig hvordan vår bruk av fossile brennstoff påvirker verden?

Verket *Jordslag* fremstår i denne sammenheng som befriende prosaisk. Motivet er en jordslått planke, med sorte flekker som sprer seg utover det hvite i treet. Samtidig oppstår en spenning i det estetiske ved naturens egen nedbryting av seg selv. Dette prosaiske balanserer utstillingens mer mystiske side.

Grieg Hermansen gikk ut fra akademiet ved Kunsthøgskolen i Bergen i 2010 og har deltatt på en rekke gruppeutstillinger. Dette er hennes første separatutstilling. Passende nok finner den sted kun en kort visningshelg på det relativt nyåpnede, kunstnerdrevne galleriet Tag Team Studio. Her speiles tegningenes lys kombinert med dyster tematikk i omgivelsene: En hvit kube i en rivningstruet murbygning. Hvordan bevarer man dette?

Synnøve Vik

Litt sånn åttitallskritikk, liksom

Østlandsutstillingen 2011
Akershus kunstsenter

Noen ganger drømmer jeg meg tilbake til 1980-tallet. Det må ha vært takknemlig å være kunstkritiker da. Ikke at jeg vet dette sikkert, men jeg innbiller meg at en kunne skrive tekster der fremmedordene en brukte var ord som koloritt, ekspressiv og abstraksjon. Totalt meningsstomme fraser. En kunne synse seg fram til 2700 tegn, mens en skrev masse om følelsesinntrykkene kunsten ga. En kunne snakke masse om farger og former. En slapp å bruke ord der «post» var plassert foran kompliserte termer på fire eller fem stavelser. En slapp å forholde seg til at kunsten skulle ha et kritisk potensial. En slapp å dechiffere verkene etter fotnoter fra obskure bøker av marxistisk inspirerte filosofer.

Derfor er det desto hyggeligere å utsette seg for et fenomen som Østlandsutstillingen, der jeg ikke trenger å skrive «post» en eneste gang i omtalen. Den juryerte utstillingen er den 32. i rekken, og har 49 verk fra 38 kunstnere. Tre av verkene er stedsspesifikke, ett for hvert visningssted, et fenomen som er nytt av året. Kunstnergruppen aiPotu hadde hengt opp store «Til salgs»-skilt på veggene utenfor Akershus kunstnersenter. Jeg må tilstå at jeg gleder meg mer til Linda Bakkes *Bygdedyret* som skal pryde fortauet foran Kunstbanken på Hamar når utstillingen kommer dit.

Resten av verkene er sjenerøst spredt utover ulike uttrykksformer. Om jeg skal grovinnde de resterende verkene er det ti malerier, ni installasjoner, ni fotografier, seks tegninger, litt skulptur og materialarbeider og et imponerende videoprogram.

Fire av videoene ble vist i et eget rom, og disse var alene verdt besøket. Petter Naptstads *Fuglene* vet skjønnte jeg ikke stort av, men morsom var den. Anne Lorentzen and the Hungry Hearts tematiserte kjønn og kjærlighet med en lesbecountryvideo. Endre Tveitan og Katja Eyde Jacobsen fikk oss først til å le, før de ga oss en klump i halsen, og forrakt i magen, i *Tickle her silly*. Jeg vil ikke røpe poenget i filmen, det kommer egentlig ikke fram før i rulleteksten. Roghieh Asgari Torvunds *The Sounds of Falling Tears* er utstillingens sterkeste verk, i alle betydninger av ordet. Vi følger et sørgerituale, med lystenning og gråt. Det hele virker dokumentarisk og hundre prosent troverdig. Hvis ikke denne videoen blir kjøpt inn av et av de større museene i Norge, vet jeg ærlig talt ikke hva vi skal med slike museer.

Jeg nevnte kjønn og gråt. Utstillingen er preget av de store spørsmålene i livet, om krig og død, kjønn og seksualitet, ensomhet og fremmedgjorthet. Og særlig er utstillingen preget av naturmetaforer og naturmotiver. Hele ti av verkene har dyremotiver. I tillegg kommer ni verk med bilder av hager og himler og sånn. Fire av de resterende verkene har fokus på naken menneskehud. De fleste av maleriene gjengir abstraherte, organiske motiver.

Det er altså ikke en overveldende mengde av samfunnskritiske og kompliserte verk her. Men det var faktisk helt fint, opplevelsen av utstillingen var helhetlig og mangfoldig. Jeg koste meg rett og slett, omtrent slik jeg innbiller meg at kunstkritikere gjorde på 1980-tallet.

Bjørn Hatterud

Rekviem for Dennis og Louise

«Deathcloud for Dennis and Louise»
Chloe Lewis og Andrew Taggart
Rogaland kunstsenter

De to ikonene Dennis Hopper og Louise Bourgeois danner utgangspunktet for Chloe Lewis og Andrew Taggarts utstilling i Rogaland kunstsenter. Tiltaket i galleriet er tapetsert med plakater av Hopper og Bourgeois, som viser portretter hvor øynene er fjernet. I tillegg til veggarbeidene vises også skulpturelle arbeider. Det mest iøynefallende er en installasjon som synes å være en blanding av en pyramide og en karusell. Installasjonen har etasjer, i hver etasje er det plassert bilder av mennesker – skulpturelle collager av mennesker som mangler i portrettbildene av Hopper og Bourgeois er festet til trepåler rundt om i utstillingsrommet.

Det finnes ingen formell kobling mellom Hopper og Louise Bourgeois, og ingen beviser på de noen sinne møttes. Men de to døde med dagens mellomrom, og det er dette som kunstnerduoen Lewis & Taggart har valgt å vise i en felles utstilling. Eller dødsmesse om man vil. Dette er uten tvil en utstilling som estetiserer døden. Vi ser det i den gjentatte bruken av dyreskaller i portrettbildene av Hopper og Bourgeois. Det er som kjent sjelens speil, men det er naturlig nok lenger noe å speile etter at sjelen har forlatt kroppen. Øyet løsrevet fra kroppen kan forstås som et blikk på Guds øye, overvåkerens blikk, han som selv å bli sett.

Utstillingen «Deathcloud for Dennis and Louise» er uten tvil en visuelt sett godt gjennomført utstilling, men det kognitive fundamentet er for svak, derfor på ingen måte overbevisende. I en tilfeldig følger utstillingen peker kunstnerne på at ingen er tilfeldig og at det derfor må finnes en mening i Hopper og Bourgeois døde med bare et par dager mellomrom. Å si at ingenting er tilfeldig meningsløst som å påstå at alt er tilfeldig – i disse utsagnene sier oss noe interessant om døden. For meg blir dette ikke annet enn kvasifilosofisk sniksnakk.

Hvis det er slik at Lewis & Taggart mener det finnes en mening i at Dennis Hopper og Louise Bourgeois døde med få dager mellomrom, faktisk få utstillingen sin til å vise – for ikke å overbevise – meg om at så er tilfelle. Det holder å komme viftende med en tekst som skal overbevise meg det jeg ikke ser, for meningen med døden produseres av og i utstillingen.

I henhold til Lewis & Taggarts forklaring summerer Hopper og Bourgeois opp «everything you need to know about the 20th century. At the West». Men hva er det egentlig Hopper og Bourgeois summerer opp? At ingenting er til. At alt henger sammen med alt?

Utstillingen «Deathcloud for Dennis and Louise» sier oss først og fremst at noen kunstnere og andre kunstnere som om de var superstjerner i tillegg antyder utstillingen en del ting om døden og evig liv, om det å se og det å bli sett. Men sporene, som kunne ha gjort utstillingen mer interessant, følges dessverre ikke opp. En klar konklusjon blir derfor at utstillingen til Lewis & Taggart er fin å se på, men den er ikke spesielt tenkt.